

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS svatého Jana z Nepomuku

Zápis z I. jednání Pracovní skupiny Kvalita života

Nepomuk, 22.5. 2014

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS svatého Jana z Nepomuku

V dokumentu najdete shrnutí toho, co jsme na prvním setkání identifikovali a potvrdili jako potřeby/problémy v oblasti kvality života území působnosti MAS svatého Jana z Nepomuku (dále jen MAS).

Podkladem pro diskuzi o potřebách/problémech regionu v oblasti kvality života nám byly:

- vyhodnocení realizace rozvojového plánu MAS v období 2008 – 2013 (zájem žadatelů o podporu projektů)
- zpráva z rozhovorů s osobnostmi regionu,
- zpráva z rozhovorů se starosty obcí,
- výsledky šetření se zástupci škol a školek území.

Na základě nich byla formulována 4 základní témata – zásadní potřeby/problémy území, pro diskuzi pracovní skupiny:

- chybí zázemí pro setkávání lidí (zázemí pro spolkovou činnost, hřiště atd.)
- senioři – sociální problém i příležitost venkova
- školská zařízení jako významné nákladové zatížení obcí
- dopravní obslužnost v rámci regionu

A dále 3 horizontální (průřezové) problémy území:

- nedostatek pracovních příležitostí v území
- mladí ztrácejí vztah k místu, kde žijí
- zhoršující se mezilidské vztahy a nezájem o věci veřejné

Úvodem bychom ještě rádi připomněli:

- MAS jako organizace, se nemůže ve většině případů potřeb/problémů území stát jejich přímým řešitelem,
- „řešiteli“ budou realizátoři projektů, tedy ti, kteří se s potřebami/problémy území každodenně setkávají při svých aktivitách, jsou k tomu z hlediska své činnosti a odborné způsobilosti k řešení těchto potřeb/problémů kompetentní, tedy mimo jiné i právě Vy,

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS svatého Jana z Nepomuku

- Vy, kteří se v reálném místě a čase s problémy setkáváte, snažíte se je řešit a potkáváte se s živými, skutečnými uživateli Vašich služeb, vnímáte jejich potřeby,
- úloha MAS spočívá především v podpoře „řešitelů“ při jejich aktivitách, podpoře finanční, pomoci v oblasti dotačního managementu, ve vyhledávání vhodných partnerů v rámci území a podobně,
- úkolem MAS není tzv. podpořit každého „rovným dílem“, ale především podporovat aktivní subjekty v území při jejich aktivitách.

Vaše názory, poznatky, zkušenosti a potřeby jsou pro nás důležité, neboť z nich vyvstává představa o tom, kam by MAS měla v letech 2015-20 směřovat svoji činnost, či lépe řečeno, jaké projekty a aktivity by měla finančně podporovat.

Věnujte, prosím, tomuto dokumentu pozornost, protože bude předmětem jednání našeho druhého setkání. Dělejte si poznámky, text doplňujte o své postřehy a nápady, připomínkujte a hlavně – přijďte o něm diskutovat!

Předem Vám děkujeme a těšíme se na viděnou na druhém setkání!

Legenda:

Černě označený text představuje poznámky a shrnutí našeho 1. setkání.

Zeleně označený text představuje naše poznatky z dalších analýz území a související jevy, které si dle našeho názoru zasluhují pozornost.

Červeně označený text pak představuje konkrétní aktivity či projekty, které by mohly identifikované jevy pomoci řešit a také otázky na Vás: co si o naznačených řešení myslíte, jakým dalším způsobem by se jevy a věci daly řešit.

Výstupy z 1. setkání PS Kvalita života

1. Podpora setkávání

Důležité je, aby se lidé v obcích a komunitách setkávali a trávili spolu čas, protože to může významně napomáhat k udržování dobrých sousedských vztahů, vytváří to prostor k diskusi nad společnými problémy, představuje základnu pro společné aktivity, ale i k hledání toho, co je nám v obci společné, tradiční, z čeho se společně těšíme.

Je potřeba akceptovat, že „úroveň“ setkávání lidí v jednotlivých obcích území se možná i významně liší. To je potřeba zohledňovat při nastavení formy podpory, která může spočívat:

- V iniciaci setkávání lidí v obcích, kde se tak neděje. Podporou vyhledávání „lokálních lídrů“ a podporou realizace jejich akcí/aktivit (vyzkoušení životaschopnosti jejich záměrů), jak jsme to činili programem STARTÉR (malá finanční podpora, případně nefinanční podpora formou pomoci vyhledávání vhodných partnerů, propagace atd.),
- V podpoře projektů budování zázemí a jejich vybavování tam, kde aktivní lidé, již jsou a potřebují vytvořit vhodné podmínky pro svoji činnost,
- V motivaci a podpoře lidí v organizacích, které své aktivity již „rozjeli“ a mají dokonce i více, či méně vhodné zázemí, aby u nich nedocházelo k vyhoření a a dosud vynaložené úsilí i finanční prostředky nepřišly vniveč.

Napadají Vás další formy podpory? Souhlasíte s výše uvedenými body? Jak by podle Vás měla konkrétně vypadat podpora a motivace aktivních osob a subjektů (odrážka číslo 3)?

Dále jsme mluvili o:

Prostory

- Základní vybavení v každé obci. **Co je podle Vás základní vybavenost?**
- Centra volnočasových aktivit s širší nabídkou aktivit (Nepomuk, Spálené Poříčí)

Jsou vhodná a dostupná i pro zapadlé vesničky v území?

Centrum volnočasových aktivit Fénix navštěvuje 259 návštěvníků, z toho 171 (66 %) je přímo z Nepomuku, 32 (12 %) ze sousedních obcí a z ostatních obcí (i z obcí mimo území působnosti MAS) 56 (22 %) návštěvníků.

Jak pomoci v činnosti těmto zařízením?

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS svatého Jana z Nepomuku

Jak nastavit možnou spolupráci, vzájemnou podporu s klubovými zařízeními v jednotlivých obcích? Ta zázemí v obcích jsou nezbytná pro to, co jsme uváděli na začátku – komunikace a setkávání lidí v obcích, pro řešení místních problémů. To Fénix a podobná zařízení nemohou nahradit. Naopak asi nenahraditelná role Fénixu a spočívá v tom, že může nabízet bohatou škálu aktivit, které nelze nabídnout v jednotlivých obcích – různé sporty, jazyky, umělecké kroužky atd.

Lidé – uživatelé nejsou jen děti, ale lidé napříč obcemi, každá věková kategorie a každý, kdo se chce setkávat a něco dělat. Ženy na MD, ženy seniorky...

Jak s nimi komunikovat? Jak je najít? Jak je zaujmout atd. V tom ve svých obcích mohou sehrát aktivně svoji roli členové MAS.

Informovanost – je stávající nabídka známá v celém regionu? Jak oslovit celý region?

Mohou stávající poskytovatelé volnočasových aktivit v centrech Nepomuku a Spáleném Poříčí pomoci rozjet aktivity všude tam, kde je o to zájem a zároveň si nekonkurovat? Jak to vidíte Vy?

Padly názory, že tam, kde jsou aktivní lidé, již zázemí pro setkávání existuje. Přesto v 50% obcí, resp. jednotlivých vsí (místní části obcí) toto zázemí chybí.

Bylo by dobré aktivizovat nové aktéry pomocí podobných programů, jako je Startér (aktivizace malými penězi), neboť aktivních obyvatelů není nikdy dost, těm současně aktivním obyvatelům dochází častokrát síly, zakládají rodiny a na společné aktivity není tolik času.

2. Sociální rozvoj¹

V analýzách byli zmiňováni především senioři, jako rostoucí skupina, která může představovat sociální problém. Dnes senioři (občané ve věku na 65 let) v našem území představují 17 % populace, což je cca 2500 obyvatel. Na seniory je ovšem možné také pohlížet jako na potenciál území, který by bylo dobré využít.

Dále jsme mluvili jsme o:

Z terénních služeb působí v regionu² především pečovatelská služba, o kterou není zájem, neboť nabízené služby neodpovídají poptávce: „Pečovatelka obvykle nakoupí, přiveze oběd, uklidí – to ale zvládne rodina či soused“.

¹ Dovolili jsme si tento bod přejmenovat, protože jsme se shodli, že nechceme naši pozornost zaměřit jen na seniory, ale je třeba brát v úvahu všechny sociální skupiny v území

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS svatého Jana z Nepomuku

Senioři potřebují především osobní asistenci – doprovod k lékaři, za zábavou a zájmy nebo asistenta, který by si přišel popovídat.

Problém je spatřován též v dopravní obslužnosti – senioři se nemají absolutně kamkoli dostat.

V regionu také chybí odlehčovací služby nebo denní stacionář, kam je možno klienta ráno dát a po práci vyzvednout, nebo jen pro ulehčení pečující osobě, když si potřebuje vyřídit svoje záležitosti.

Mohou kolegové z Městského úřadu a Úřadu práce v Nepomuku dodat nějaké analýzy, kolik obyvatel by o jaké služby mělo zájem? Proběhlo nějaké podobné šetření?

Zmíněn byl také problém návratnosti příspěvku na péči zpět do služeb: „Je třeba změnit uvažování lidí“.

Napadá Vás, jakým způsobem bychom to měli dělat? Existují data o tom, kolik je v našem regionu vyplaceno na příspěvku na péči a kolik peněz se do služeb vrací?

CSOŠ Spálené Poříčí může nabídnout své studenty jako dobrovolníky a osobní asistenty, je připravená realizovat aktivity směrem k poskytování této služby v celém regionu.

Zmíněna byla také potřeba prevence duševního stavu, aby dnešní ještě aktivní 50, 60, mohli zůstat a žít ve svých domovech a být plnohodnotnými členy společnosti a nekončili předčasně v domech seniorů.

Toto téma se netýká jen dnešních padesátníků. Téma prevence, zdravotní gramotnosti a péče o sebe je v současné době velkým tématem na národní úrovni a je jisté, že v příštích letech se toto téma bude posouvat směrem dolů (školy, vzdělávací programy) a budou podporovány aktivity, zabývající se touto problematikou. Jak se stravovat a pohybovat, abych se udržel v kondici i ve vysokém věku, kterého se s nejvyšší pravděpodobností díky pokroku v medicíně dožiji a nezatěžoval zdravotní systém, který bude starou populaci přetížen. Jak být aktivní nejen fyzicky, ale i duševně, abych zvýšil svoje šance udržet se na trhu práce do 70 let. Jak se celoživotně vzdělávat, abych neztratil kontakt s mladší generací a ve výsledku všemi těmito aktivitami zvýšil svoji kvalitu života. V regionu je v současné době cca 2500 obyvatel starších 65 let, což je zhruba 17 % obyvatel. Toto číslo je lehce vyšší, než je průměr v ČR. Podle střední varianty projekce demografického vývoje zpracované Českým statistickým úřadem by měli lidé starší 65 let v roce 2030 tvořit 22,8 % populace, v roce 2050

² V příloze zasiláme Analýzu poskytovatelů sociálních služeb na území Nepomucka s Spálenopoříčska, nutno však podotknout, že realita poskytování služeb je nižší, než teoretická nabídka.

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS svatého Jana z Nepomuku

pak 31,3 %, což představuje přibližně 3 miliony lidí. Jen pro představu - v roce 2007 tvořily osoby starší 65 let 14,6% obyvatel. Relativně nejrychleji se přitom bude zvyšovat počet osob nejstarších, v roce 2050 bude žít v České republice přibližně půl milionu občanů ve věku 85 a více let (ve srovnání s 124.937 v roce 2007).

Existuje v současné době ve školách nějaké prevence nebo program tohoto typu? Je podle Vás důležité, aby se MAS touto problematikou zabývala a podporovala podobné projekty a aktivity? Máte konkrétní nápad, jak by taková realizace měla vypadat, například ve Fénixu, ale i ve školách?

„Problémem“ nejsou jen senioři, kteří jsou mnohdy pouze pasivními obyvateli, ale i další skupiny obyvatel.

Jaké skupiny jsou z Vašeho pohledu problémové, nebo zasluhují zvláštní pozornost?

Menším, resp. spíše jen ve větších obcích regionu je zmiňován problém vandalismus.

Plyne vandalismus z užívání návykových látek, nebo je to důsledek toho, že mládež není zapojená do žádného zájmového kroužku, sportu, volnočasové aktivity?

Asi každá škola má nějakou protidrogovou prevenci. Funguje? Nebo ne? Na pracovní skupině bylo zmíněno, že problém s užíváním návykových látek má na venkově rostoucí tendenci. V ČR se ročně uvaří 6 tun pervitinu. Kam se tedy poděly miliardy Kč na prevenci? Byly efektivně využity?

Je podle Vašeho názoru potřeba dělat účinnou prevenci? Ne typu přednášky, ale skutečných a názorných příkladů? Spolupráce s drogovými komunitami?

3. Školy a školky

Udržení škol a školek je pro obce v území většinou prioritou. Na druhou stranu jsou školská zařízení pro obce, ve kterých jsou, značnou finanční zátěží. Zpravidla zvládají udržovat objekty škol a školek v dobré technické kvalitě, ale zabývat se vybaveností těchto zařízení, kvalitou výuky, podporou a motivací učitelů a podobně je již zpravidla nad jejich rámeček.

Mluvili jsme o:

Volnočasové aktivity nejen pro děti by měly být organizovány ve školách, protože to je prostředí, kde se děti přirozeně koncentrují. Existuje předpoklad, že do školy už se děti dostanou díky dostupnému spojení, existuje tam vhodné zázemí, tudíž je to výhodné. Navíc školy jsou tradičně jedním z míst setkávání a aktivit místních komunit.

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS svatého Jana z Nepomuku

Ale existuje zde vhodný systém, který by toto reálně umožňoval, či podporoval? V řadě škol a školek jsou takovéto aktivity realizovány, potřebují nějakou pomoc? Je to jen otázka peněz?

Ve školách by měl působit placený odborník (preventista, výchovný poradce), neboť učitelé se nezvládají vypořádat s patologickými jevy, které se zejména v posledních letech šíří ve velké míře i na venkově.

Zde někteří přítomní učitelé zmiňují potřebu psychologa nebo možnost nějakého odpočinku, odlehčení pro sebe, neboť jsou v pozici, kdy mnohdy zastávají několik funkcí, což je vyčerpávající.

Peníze, které školy uspoří na vybavení, pořízeném z dotace, by se měly přerozdělit na odměny učitelů, kteří zejména na menších venkovských školách a školekách táhnou výuku, kroužky, vozí děti svým autem na akce v jiné obci atd.

Školám chybí projektový manažer, který by sledoval grantový kalendář a vyhlašované výzvy, upozorňoval na vhodné výzvy a psal projekty.

Analýza školská zařízení území MAS svatého Jana z Nepomuku

Souhrn poznatků obecně:

Objekty školský zařízení jsou zpravidla v rekonstruovaném stavu, neexistuje potřeba dalších zásadních investic (řada takových projektů byla realizována v minulém období – výměny oken, rekonstrukce střech, výměny topení), potřeby se tak přesunuly od zajištění základního stavu objektu zařízení, přesouvají k zajištění doplňkového zázemí a dále k zajištění vybavení pro zlepšení kvality školy, případně zlepšení zázemí pro pracovníky zařízení.

Potřebné investice:

- školní tělocvična – podlaha, vybavení tělocvičny **2x**
- vybavení místnosti pro děti se speciálními potřebami – studovna + odpočinková místnost **2x**
- školní studovna – vybavení
- rekonstrukce a vybavení učebny pro předmět dílny
- dopravní prostředek – minibus, mikrobusek **4x**
- školková zahrada, provedení úpravy tak, aby vyhovovala potřebám dětí **4x**
- přebudování zahrady a dvora pro zázemí pro venkovní aktivity u zahrady **2x**
- pořízení interaktivní tabule (technické zařízení pro zpestření výuky dětí) **3x**
- vybavení nábytkem (skříňky, lehátka, šatní skříně atd.),

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS svatého Jana z Nepomuku

- vybavení kuchyně, aby vyhovovalo aktuální požadavkům (nerezové stoly, myčka nádobí atd.)
- parkovací plocha a úprava zeleně před školou úprava chodníku před školou
- dětské hřiště pro zahradu MŠ 2x
- kotel, topení
- další kapacita na třídu, hlídací agentura pro děti, které se nedostaly do MŠ

Podpora a vzdělávání pedagogů:

Přestože všechna zařízení posílají své učitele na formální a potřebné školení, jsou to školení typu: nekázeň žáků, patologické jevy, přístupy k žákům apod.

Učitelé a vychovatelé ale vnímají potřebu podpory pro sebe a zvládnutí každodenního stresu, zvládnutí emocí, které mnohdy nedokážou vstřebat a zvládnout. Objevují se potřeby typu:

- výměnné pobyty pro pedagogy i děti do ciziny
- motivace a další netradiční stimulační podněty pro učitele (supervize)
- psycholog
- manažerské“ školení, jak vést zaměstnance, jak efektivně komunikovat

Akce pro děti:

- logopedie
- psycholog pro děti
- angličtina pro děti (i učitele)

4. Dopravní obslužnost:

Mluvili jsme o:

Potřeba mikrobuseů pro školy a školky na dojíždění na akce. Možnost využití mikrobuse i pro studenty CSOŠ. Problém s provozováním.

Jak na to? Je zde oblast pro spolupráci? Kdo by mohl být realizátorem pro celé území MAS? Kolik ročně zaplatíte za dopravné na akce, výlety atd.?

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS svatého Jana z Nepomuku

Doprava je pro členy PS jednou ze zásadních záležitostí. Je potřeba zvažovat i souvislosti třeba s lepším využitím zařízení v regionu, podpoří spolupráci atd.

V současné době je zpracovaná analýza dopravního spojení po regionu (bude zasláno)

5. *Motivace a podpora aktivních lidí*

Shodli jsme se na tom, že je potřeba aktivní osoby podporovat a motivovat pro udržitelnost jejich činnosti (více viz. bod 1. Podpora setkávání). To je také jedním z hlavních cílů Místní akční skupiny.

Jakou konkrétní podobu by podle Vás měla tato podpora a motivace mít? Můžete, prosím, dát konkrétní příklady?

6. *Spolupráce*

Spolupráce je zásadním předpokladem pro úspěšné rozjetí nových projektů, ale i pro udržení nebo rozvoj těch stávajících.

Můžete uvést konkrétní příklady toho, jakým způsobem a s kým byste mohli v budoucnu spolupracovat?

Napadá mě např. otázka té supervize: Paní Černíková bude muset ze zákona svým zaměstnancům, kteří budou poskytovat sociální služby, zajistit supervizi.

Mohla by k této podpůrné aktivitě přizvat i další pedagogy a vychovatele, kteří budou mít o tuto metodu zájem?

Jaká další spolupráce by pro Vás byla v(ý)hodná

